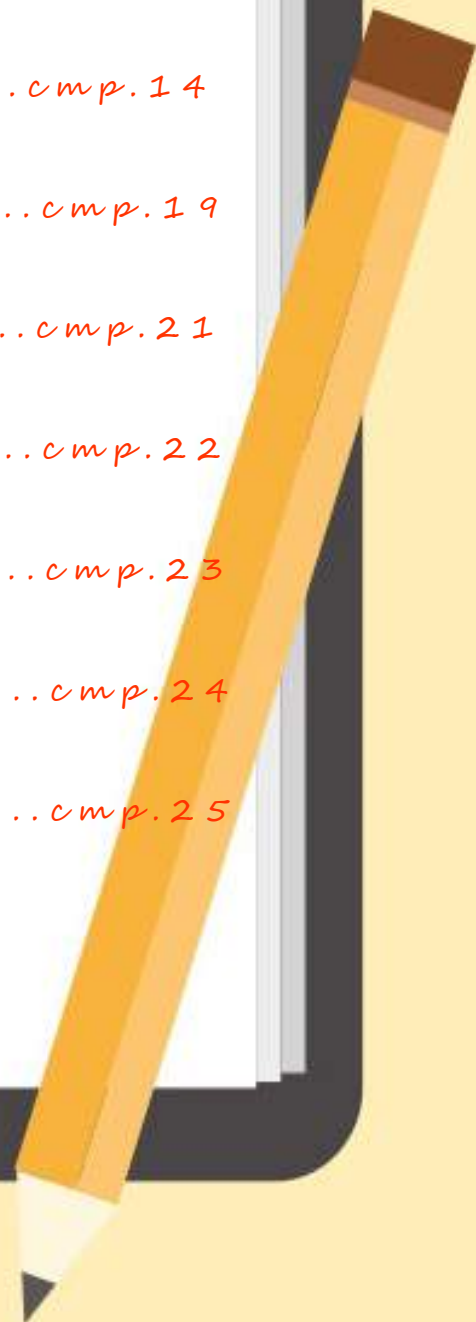

Съдържание

1. Преглед..... стр. 3
2. Програма за образователна подкрепа..... стр. 4
3. Специализирана подкрепа.... стр. 14
4. Подкрепа от доброволци..... стр. 19
5. Обучение чрез преживяване... стр. 21
6. Арт работилнички..... стр. 22
7. Събития..... стр. 23
8. Финансов отчет..... стр. 24
9. Бъдещи планове..... стр. 25

Преглед

Изминалата година беше изпълнена с предизвикателства за Рийчаут.БГ. След пет години, през които с постоянни усилия развивахме и усъвършенствахме програмата за подкрепа през месец октомври 2015 г., в рамките на процеса на деинституционализация, децата от ДДЛРГ "П. Славейков" бяха преместени в Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ). Твърдо решени да продължим да ги подкрепяме пристъпихме към създаване на Център за информиране, консултиране, обучение и подкрепа на деца в близост от ЦНСТ-тата, където заживяха най-голям брой деца, включени в програмата ни. Да не се почувстват те изоставени, да продължим грижата за тях беше основна наша цел. Въпреки разпръсването им в различни ЦНСТ-та успяхме да организираме по такъв начин работата си, че нито едно дете да не загуби образователната, логопедичната или психологическата подкрепа, която е получавало до този момент. Така в края на годината децата от четири ЦНСТ-та се ползваха от услугите, включени в програмата на Рийчаут.

Същевременно запазихме и дейността си в ДДЛРГ "П.Р. Славейков" като твърдото ни намерение е да работим с децата там до закриването на Дома, което вероятно ще се случи в средата на 2016 година.

Създаването на наш собствен Център е стъпка напред към отварянето на програмата за подкрепа към по-широк кръг уязвими деца, не само тези лишени от родителска грижа.

Наред с промените, които случихме успяхме да разширим кръга на дейностите, които изпълняваме съвместно с други организации, както и да положим основите на нови партньорства.

Програма за образователна подкрепа

Образователната подкрепа стои в центъра на програма на Рийчаут. Тя се предоставя на деца в риск от отпадане от училище, както и на такива, които поради наличие на големи пропуски и недостатъчна грамотност не могат да участват пълноценно в образователния процес, да усвояват нови знания и изостават от съучениците си. Целите на подкрепата са от една страна децата да наваксат пропуските, да повишат грамотността си и от друга да придобият учебни навици и разбиране затова, че когато полагаш усилие и когато си постоянен успяваш и напредваш.

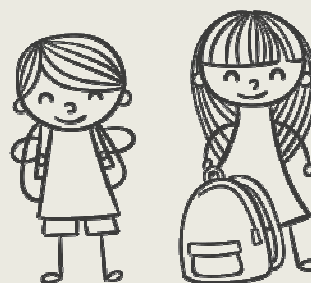
Подкрепата е организирана е на два етапа за децата от начален курс под формата на занималня и за учениците в прогимназиален и гимназиален курс, които имат занимания по български език. Поставили сме акцент върху българския език, тъй като доброто боравене с езика е предпоставка за напредък по всички останали учебни предмети. Учителите, които са се посветили и имат сериозни професионални интереси към работата с деца със специални образователни потребности са тези, които се занимават с децата.

*Тя попада в Дом за деца лишени от
родителска грижа през октомври 2013 г.,
когато е на 10 години и ученичка в 4 клас.
В програмата на Рийчаут е включена през
март 2014 г. В началото беше скарана
с правописните и пунктуационните
правила, изпитваше трудности да се
изразява и да създава ученически текстове.
Сега е 6 клас, след година и половина
постоянство и усилия нейните изречения
ни се усмихват и се надпреварват да ни
разкажат интересни истории, в която една
мисъл се преплита с друга, но имат ясно
начало и край, а синонимите, с които ги
украсява са повод да се перчи с напредъка си.*

Занималня за най-малките ученици

Стартирала през 2013 година занималнята на Рийчаут беше създадена с оглед превенция на неграмотността сред децата в начална училищна възраст. Тъй като почти всички деца и младежи, включени в нашата програма, вече преминали началните класове, са неграмотни или полуграмотни, имат базисни пропуски нашата цел е това да не се повтаря отново с други по-малки деца.

През 2015 година бяха сформирани 4 групи за занималня, в които работиха деца от втори до пети клас. Групирането на децата беше осъществено съобразно нивото им на оgramотяване и нуждите им от подкрепа. Три групи бяха организирани в рамките на учебните години 2014-2015 и 2015-2016 и една по време на лятната ваканция помежду им.

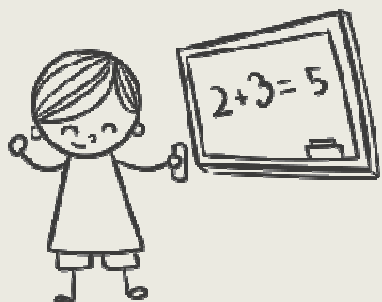

Група 1 за второкласници от ДДЛРГ "Петко Славейков"

Това е най-старата сформирана група. Децата, които се подготвят в нея през изминалата година получават подкрепа от септември 2013 година, когато постъпиха в първи клас. Въпреки че през първата година от включването им в програмата благодарение на системната подкрепа те преодоляха голяма част от пропуските от предучилищна възраст и успяха да овладеят учебния материал за първи клас като натрупаха знания за езика, природните явления, математическите зависимости, подобриха уменията си за общуване с връстниците и възрастните, във началото на втори клас все още не можеха да се справят без помощта на учител със задачи и упражнения с висока степен на трудност. Ниското ниво на емоционална зрялост, ограничения социален опит, липсата на редица умения в сравнение с тези на техните връстници налагаше необходимостта следучилищната работа с тези деца да продължи да се случва в малка група, тъй като за тях все още съществуваше риск да изостанат в училище.

Ежедневните занимания, поддържането на определен учебен режим бяха изключително важни за техния напредък. Заниманията включваха писане на домашни, допълнителни упражнения, четене на детски книжки. В някои дни имаше и други дейности ориентирани към предмета домашен бит и техника като подготовка и изработване на празнична украса, моделиране на различни неща, както и рисуване, и настолни игри.

Благодарение на всекидневното четене и вземането на книжки от библиотеката на Рийчаут за свободното време интересът на децата към четенето постепенно се засили във втори клас.

Значително се обогати речниковия им запас, подобри се нивото на четивната им техника и правописа. В края на втори клас децата, които работиха в тази група можеха да четат много добре, да разбират смисъла на прочетеното и да отговарят на поставени въпроси върху текста, да пишат под диктовка и да познават съществителните имена и глаголите. По математика всички можеха да събират и изваждат до 100. Едно дете много добре беше усвоило табличното умножение, добре се справяше и с делението, другите се справяха добре с умножението, но имаха все още известни трудности с делението.

В резултат от системната продължителна работа, както и от това, че бяха включени в програмата ни още от първи клас децата в тази група показаха най-голям напредък през 2015 година. Те имат повече знания и умения от свои връстници, с които общуват, както и от по-големи от тях деца включени в нашата програма.

Група 2 за изоставащи ученици в 113 СОУ

Някои от децата лишени от родителска грижа настанени за отглеждане в ДДЛРГ "П.Р.Славейков", които са включени в програмата на Рийчаут са ученици в 113 СОУ. В това училище се обучават предимно деца от ромски произход, чиято учебна успеваемост е много ниска. Според рейтинга на училищата публикуван от МОН на външните оценявания след 4 клас през последните години 113 СОУ заема едно от последните места в страната.

Идеята за сформирването на занималня за изоставащи ученици възникна след анализ на напредъка и постиженията на децата лишени от родителска грижа, които бяха включени в първата разкрита от Рийчаут.БГ група и след предварително проучване на нивото на грамотност на техните съученици, които в голямата си част бяха деца от много бедни семейства. Предварителното ни проучване показва, че сред второкласниците и третокласниците в 113 СОУ има ученици, които живеят в семействата си, но имат дори повече затруднения в ученето и пропуски от децата настанени за отглеждане в ДДЛРГ "П.Р. Славейков", с които Рийчаут вече работеше.

Групата, която Рийчаут.БГ разкри в 113 СОУ имаше за цел да подпомогне съучениците на децата лишени от родителска грижа, които имат най-големи трудности в овладяването учебния материал, за да се повиши мотивацията за учене сред децата, с които ежедневно общуват и прекарват времето си децата лишени от родителска грижа.

В нея бяха включени ученици от втори и трети клас, които в предходните години на обучение често са отсъствали от училище, поради което не са могли да овладеят учебното съдържание.

В началото на учебната 2014/2015 учебна година в тази занималня бяха записани 7 деца. Пет ученици във втори клас, един ученик в трети и един в четвърти клас.

При входящата диагностика се установи, че до този момент децата, не са овладели учебния материал и не могат да покрият минимума от Нормативните изисквания не само за съответните класове, в които са, но и тези за първи клас. Нито един от учениците не познаваше изцяло азбуката, като две деца от втори клас я познаваха с частични пропуски, останалите знаеха само отделни букви. Момиче във втори клас и момче в 4 клас нито познаваха буквите, нито можеха да ги пишат. Непознаването на буквите изключваше и възможността за четене.

По математика децата знаеха да броят до 10, някои до 20 и повече. Пет от децата не бяха овладели алгоритъмът на събиране и изваждане. Трудно и с помощта на сметало, пръсти и други средства те събираха и изваждаха до десет. Две деца можеха да смятат сравнително успешно, но много трудно успяваха да се ориентират в зависимостите на текстовите задачи. Имаха представа за геометричните фигури, назоваваха ги и използваха елементарен математически език, за да ги характеризират. Табличното умножение и деление беше частично овладяно от двама ученика от втори клас. Другите деца не можеха да умножават и делят, тъй като техният алгоритъм е пряко свързан със събирането и изваждането, които не са били достатъчно усвоени и автоматизирани.

Когато идваха на училище децата посещаваха занималнята с голямо желание, работиха с усърдие и научаваха нови неща. Честите им отсъствия обаче бяха сериозна пречка за постигане на устойчив напредък. Знанията им продължаваха да са нетрайни, а отсъствията все по-чести особено през втория учебен срок. Въпреки че многократно алармирахме и проведохме разговори с класните ръководители мерки за осигуряване на присъствието не бяха взети.

До края на учебната година единствените постоянно присъстващи бяха двете новонастанени в ДДЛРГ "П.Р. Славейков" деца, ученици във втори и четвърти клас, които включихме в занималнята в началото на втория срок след оценка на нивото им на грамотност и нуждата им от подкрепа. За един учебен срок те успяха да усвоят азбуката, да четат кратки текстчета за първи клас и да смятат до 10. Към тях спорадично се присъединяваха децата, за които бяхме организирали занималнята. Когато присъстваха те проявяваха голямо желание и с готовност се заемаха с дадените им задачи и упражнения.

Занималнята в 113 СОУ не постигна желаните ефекти за повишаване на грамотността на съученици на децата лишени от родителска грижа. Но тя беше отлична възможност за истинско проучване на ситуацията и нуждите от ресурси в едно от училищата в България, чиито ученици имат най-ниска успеваемост и необходимост от продължителна и системна подкрепа. Този опит ни помогна да подобро предварително планиране на подкрепата, която ще започнем да оказваме на деца от бедни семейства в Центъра, които Рийчаут създаде в края на 2015 година.

Група 3 Лятна занималня

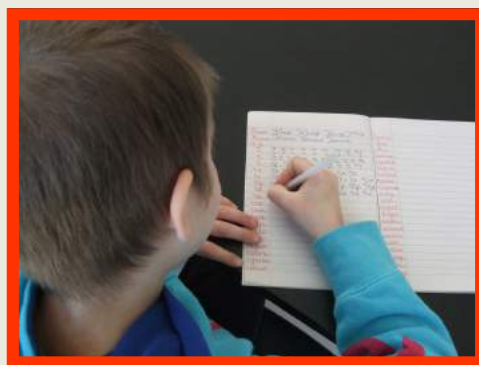
В лятната занималня продължиха да работят двете деца настанени за отглеждане в ДДЛРГ Славейков, които през втория срок на учебната 2014/2015 бяха записани в занималнята на Рийчаут в 113 СОУ. Включихме и още едно момче, което се обучава в помощно училище и на което Рийчаут вече подsigуряваше логопедична и психологическа подкрепа. Целта на занималнята беше да използваме летните свободни от училище месеци, за да продължат трите деца да навакват пропуските в знанията и да не загубят новопридобитите учебни навици.

Група 4 за изоставащи ученици от ЦНСТ "Софроний Врачански"

Тази група беше сформирана през месец ноември, след началото на учебната 2015/2016 година и малко след преместването на децата от Дом Славейков в новооткрито ЦНСТ. В нея бяха записани три деца, двама ученика в пети клас и един в четвърти. Две от децата бяха новоприети в програмата на Рийчаут, а третото вече беше посещавало групата ни в 113 СОУ, както и лятната занималня.

Двете новоприети деца, макар и ученици в четвърти и пети клас в масово училище не знаеха азбуката, не можеха да събират и изваждат, едното дори не разпознаваше всички цифри от 1 до 10. Момчето, което беше работило в другите наши групи от месец февруари беше усвоило азбуката, можеше вече да чете и да смята, но все още не беше овладяло изцяло материала за първи клас.

Децата с голямо желание започнаха да посещават нашата занималня. За първи път откакто са ученици те намериха място, където да се учат и наистина да напредват. Започнаха да формират навици за учене и постепенно да се оgramотяват. Работата с тях ще продължи и занапред.

Образователна подкрепа за учениците от 5 до 12 клас

Заниманията по Български език бяха основен компонент в програмата за образователна подкрепа на Рийчаут и през 2015 година. Техните общи и специфични цели продължиха да са свързани с формирането, надграждането и развитието на знания и способности, важни за напредъка на децата и бяха обвързани с индивидуалните им нужди. При някои касаеха подобряване нивото на функционалната грамотност, изграждането на умения за четене, осмисляне, интерпретация на литературни произведения, писане на текст, както и усвояването на различни граматични правила и норми, а при други бяха свързани с базисно оgramотвяване.

Общият брой на заниманията по БЕЛ е 501, значителен ръст в сравнение с 2014 година, когато те са били 359. Посещавани са 16 деца, от тях 10 нови, които заявиха участие в програмата по собствено желание, някои, проявявайки интерес след като са научили за нея от други деца, споделили опита си. Както и в предходни периоди при постъпване, нивото на грамотност на всяко дете беше различно, като най-често не отговаряше на класа, в който се обучава. Останалите 6 деца продължиха подготовката си от предишната година.

По-голямата част от учениците посещаваха часовете си редовно, работеха с усърдие, но имаше няколко, които изпитваха повече затруднения и имаха нужда от допълнителна подкрепа на друг специалист. Трудностите на тези деца бяха свързани с невъзможността за задържане на вниманието и концентрацията по време на изпълнение на поставените задачи и упражнения, като при по-трудни такива те бързо се отказваха, страхувайки се да не допуснат грешка и да не се провалят, което се отразяваше върху желанието и мотивацията за учене.

У тях има трайно формирана нагласа, че не могат да постигнат напредък и да са успешни в ученето, произтичаща от опита им в училище, където най-често са определяни от своите учители като слаби, несправящи се ученици с проблемно поведение. Затова в Рийчаут усилията на учителя и другите специалисти са насочени и по посока на повишаване стимула на децата, към преодоляването на съмненията, пред които те се изправят по отношение на собствените си способности и възможности да постигат успех.

Повече от половината деца, посещавали заниманията, имат базисни пропуски от начален курс, все още не могат да четат гладко, не могат да се изразяват добре, разполагат с ограничен речников запас от думи, имат затруднения с усвояването на учебния материал, не разбират това, което учат в училище не само по български език, но и по разказвателните предмети, поради което не взимат участие в работата на класа, липсва им увереност, че могат да напреднат и да се справят, не са подпомагани по никакъв начин. В допълнение се наблюдава липса на изградени навици за самостоятелно учене, децата нямат създаден интерес към книгите и знанието, въпреки че у повечето желание да учат не липсва. Работата по български език е в неразривна връзка с тази по литература и непознаването на основни граматични правила води и до голямото затруднение на голяма част от учениците, спадащи към тази група, да се изразяват писмено им е много трудно, а устният им изказ е твърден беден. За да развият тези умения, ги поощряваме да създават кратки текстове, чрез които да изказват мисли и тези, да се учат да се аргументират, да се учат да развиват въображението, паметта и творческите си способности. С времето се наблюдава по-голямо желание у тях да четат, с любопитство посягат по-често сами към някоя книга, опитват се да свързват прочетеното с нещо, което са гледали или чули, да създават асоциативни връзки или просто да си представят.

Занимания по български език се посещават и от няколко деца, чиито знания в голяма степен отговарят на класа, в който се намират. Те познават повечето от изучените граматични правила от училище, четат гладко, справят се добре с различни текстове, самостоятелни са и напредват в училище. Работата с тях касаеше не придобиването на базисна грамотност или формиране на основни умения за учене, а развиване на вече придобити такива и насърчаване стремежа им в посока постигане на по-високи цели и успехи в обучението. В резултат на системната работа и усилията, които децата положиха, те вече умеят да изразяват отношението си към герои или случки, които са им направили силно впечатление; могат с помощта на учителя да отговорят на въпроси във

вързка с изучаваните литературни произведения, като се опират на текстовете, с които работят; да споделят впечатления от самостоятелно прочетен текст или гледан филм, да се стремят да изказват лично мнение, да правят коментар или оценка на свободна тема. При повечето деца от тази група се забелязва все по-голям ентузиазъм, когато поставената задача е свързана със създаване на писмен текст на тема по избор.

В работата си по български език учениците от тази група успешно преминават писмените изпитвания, контролни и класни в училище, а в Рийчаут по-рядко търсят помощта на учителя, когато имат поставена задача за самостоятелната работа.

Въпреки това се случва те също да навакват определени пропуски и да бъдат връщани към материал, който не е бил усвоен в предходни учебни години. Тъй като повечето от тях са шестокласници, нашата програма им дава възможност да започнат отрано подготовка за предстоящите след 7 клас матури. Поощряваме ги да са активни в заниманията, сами да търсят и използват различни източници на информация.

Паралелно с придобиването на нови знания и повишаването на грамотността, приоритет през изминалата година в заниманията по български език беше изграждането на умения за работа в екип, както у децата с големи пропуски, така и у по-напредналите. Затова повечето от заниманията се провеждаха в малки групи до 4 деца, сформирани според нивото на техния напредък. Така учителят на Рийчаут имаше възможност, от една страна, да предоставя индивидуална подкрепа, а от друга, да подпомага децата да добият и развият способности за съвместна работа, изпълнение на екипни задачи, търпение и толерантност към чуждото мнение. Да работят индивидуално останаха само децата, имащи големи пропуски и затруднения, както и тези, които се открояват с голям напредък.

В резултат на системната образователна подкрепа повечето от обучаващите се станаха потговорни в реализирането на задачите, по-често пишеха домашните си. Тяхната концентрация се подобри, като при изпълнението на упражнения те успяваха по-дълго да задържат вниманието си. Някои от децата отбелязаха значителен напредък, те развиха уменията си за самостоятелно устно изложение, както и тези да създават текстове на различни теми.

През 2015 година Рийчаут за първи път отвори програмата си за образователна подкрепа към непридружени непълнолетни деца бежанци, които не са настанени за отглеждане в резидентна услуга за деца, а в приемателен център на Държавната агенция за бежанци. В продължение на 3 месеца Рийчаут предоставя на две момчета от Сирия уроци по български език. Те бяха силно

мотивирани да научат езика и за този период отбелязаха сериозен напредък. Успяха да обогатят значително речниковия си запас на български език, в резултат на което се справяха чудесно с четенето на кратки по обем и с различна тематика текстове, като разбираха напълно прочетеното.

Това им помогна да се ориентират в ситуации, извън учебните часове, в ежедневието, при изпълнението на обичайни задачи или когато трябваше да изразят своите нужди, в общуване и запознанство с други хора. Те можеха да разкажат накратко за себе си и да участват в разговор по познати за тях теми. Момчетата се справяха безпроблемно с всички поставени им писмени задачи върху изучавания материал и умееха да прилагат наученото.

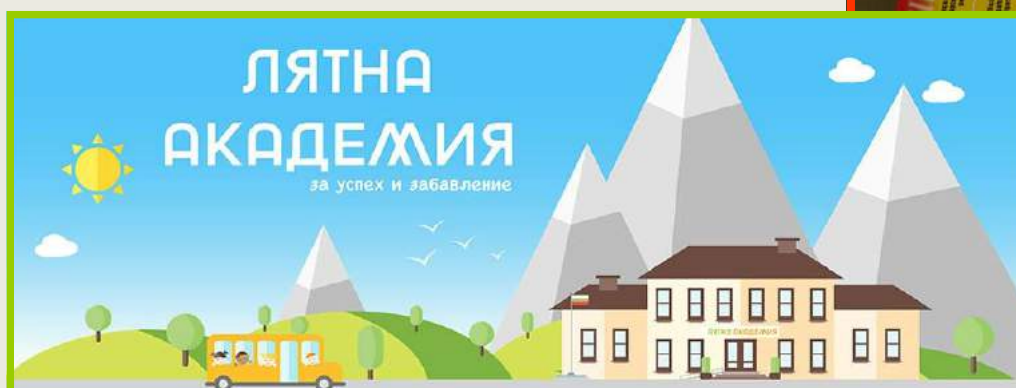
Паралелно с това успяха да добият различни впечатления за българския език и култура. Не са отсъствали нито веднъж от часовете си, работната атмосфера беше приятна, те не срещнаха трудности и спънки в обучението си.

Изминалата година беше успешна, резултатна, с ясно видимия напредък на децата, случил се в едно, различно от училищното пространство, което даде възможност да се развие и подпомогне процеса на индивидуално развитие на всеки един ученик.

Той живее в Дом за деца лишени от родителска грижа от 2014 г. В Рийчаут се записа по собствено желание и посещава часовете по БЕЛ от началото на 2015 г. Започна объркан и плахо задаваше неясни въпроси: "Какво на думата?" и често казваше "Много е трудно!". Тази година е в 6 клас, в училище вече не го изолират, все по-често взима участие и се включва в работата на класа. Навакса пропуски, равняващи се на 2 години учебен материал. Вече е по-уверен. Скоро сподели, че иска учителите му в училище да приличат на тези в Рийчаут и честичко ни изпраща с въпроса "Кога ще учим пак?".

Образователна подкрепа за учениците от 5 до 12 клас

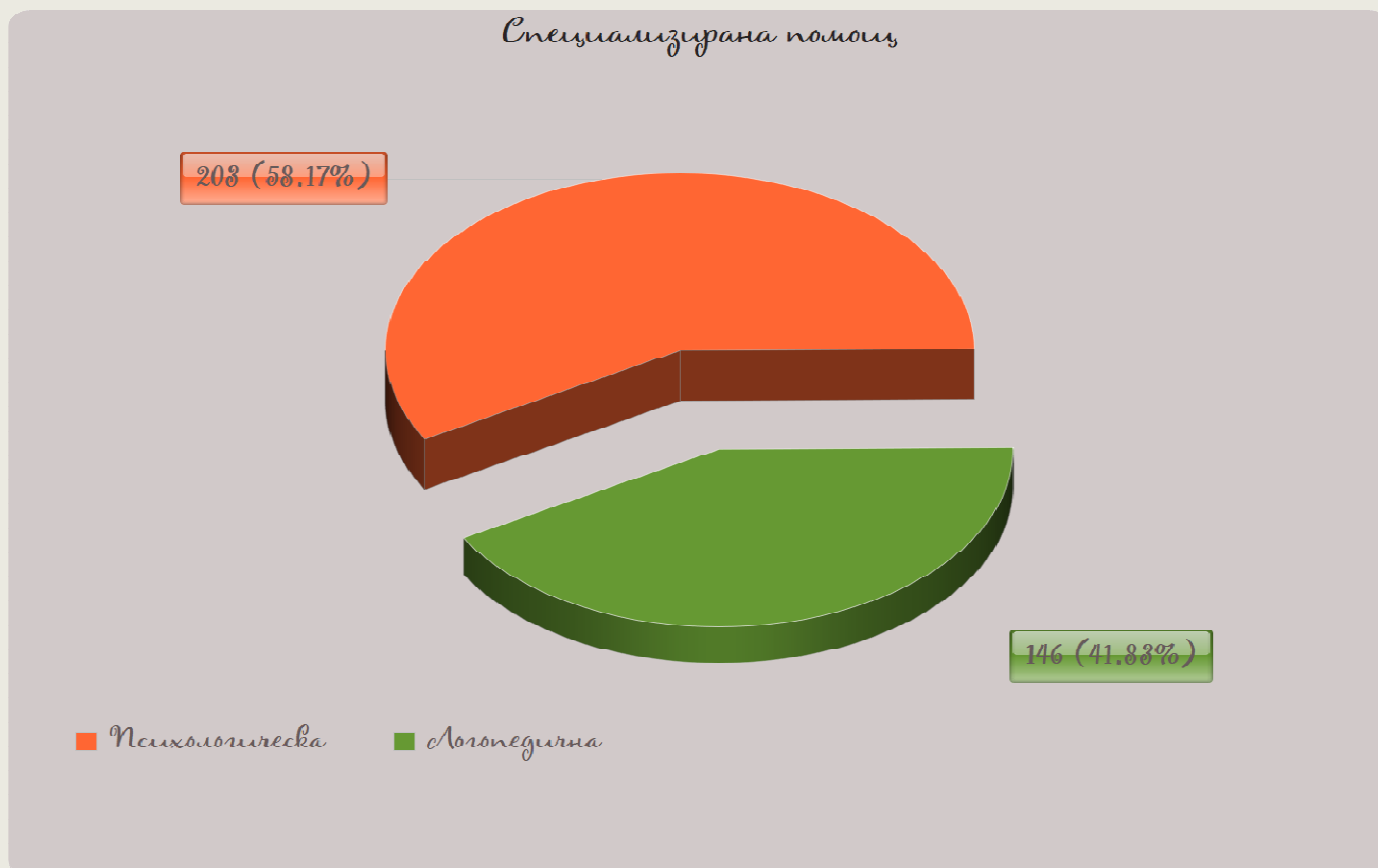
През 2015 година, за втора поредна година, Институт Сервантес - София продължи да подкрепя едно от момчетата, включено в нашата програма. Нейното огромно желание да научи езика, упоритостта и постоянството, с които напредваше и осигури възможността стипендията ѝ да бъде продължена. Така в края на годината, малко преди да бъде осиновена в САЩ, тя завърши ниво А2. При това, по думите на нейната учителка, сред първите в своята група.

С оглед разширяването на възможностите за подкрепа на децата през 2015 година Рийчаут и Заедно в час поставиха началото на едно ново партньорство. Това даде възможност да включим едно от момчетата в Лятната академия, която от Заедно в час ежегодно организират. Той прояви голям интерес към Академията и с голям ентузиазъм всяка сутрин се качваше в автобуса, за да отиде да учи, а после разказваше на другите деца от Дом Славейков за своите преживявания. Това събуди любопитството на другите деца, затова със Заедно в час вече мислим как през 2016 година да включим повече деца в Лятната академия. За впечатленията му можете да прочетете в [Дневник на лятото 2015](#).

Специализирана подкрепа

През изминалата година психолозите и логопедът на Рийчаут.БГ предоставиха общо **349** консултации (203 психологически и 146 логопедични).

Психологическа подкрепа

През изминалата година психологическа подкрепа беше предоставена в рамките на 203 сесии на три момичета и пет момчета на възраст от 8 до 20 години, от институциите за отглеждане на деца, лишени от родителска грижа, с които Рийчаут работи.

В по-голямата част от случаите психологическата подкрепа е потърсена за деца, които имат предизвикателно и противопоставящо се поведение, което влошава взаимоотношенията им с околните, нарушава груповата атмосфера и води до риск от отпадане от образователната система. Две от децата имаха и други поведенчески и емоционални проблеми, които се изразяваха в енуреза и енкопореца. За едно от момчетата психологическата подкрепа бе предоставена по повод на радикалната промяна, която го очакваше - осиновяване от американско семейство.

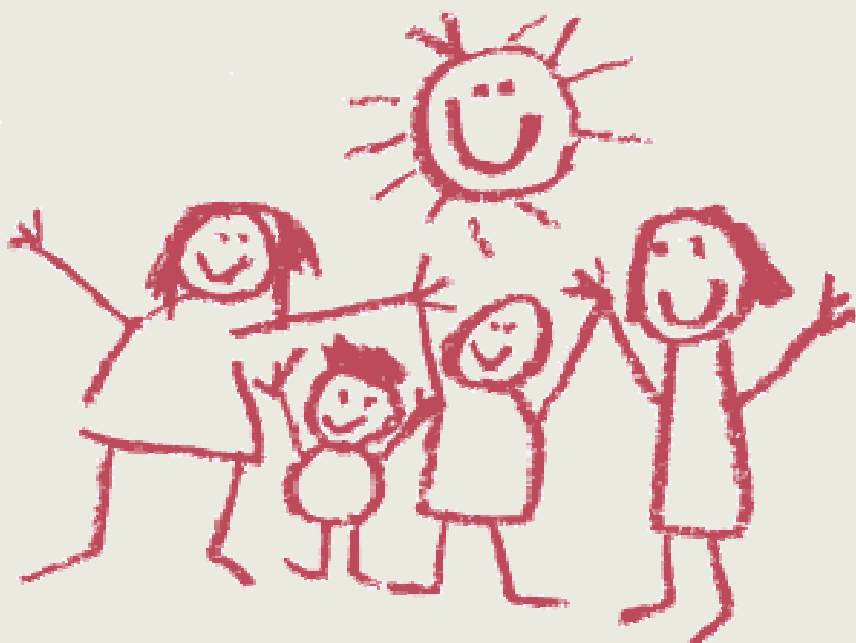
Поради процеса на деинституционализация повечето от децата бяха поставени и пред голямото предизвикателство – смяна на институцията, в която до момента бяха отглеждани. Преместването

Психологическа подкрепа

им в новооткритите ЦНСТ беше свързано с много раздели, с които трябваше да се справят. Те бяха и все още са голямо изпитание за тях.

Ползите от психологическата работа с деца отглеждани в институция е трудно да се измерят еднозначно, тъй като за възпитаващият са едни, а за самото дете други. Така например децата се изпращат при психолог за нещо като „корекция на поведението“. И наистина, когато в работата намерят своето познание, поведението също се променя. Енкопорезата и енурезата бяха овладяни, децата са по-подготвени за предстоящата адаптация, епизодите на противопоставящо се поведение се разреждат. Това обикновено интересува възрастния. От друга страна обаче стоят децата и едни по-невидими ползи свързани с това някой да ги изслуша, да им осигури сигурно пространство, в което да могат да зададат своите въпроси като това какво е да си момче/мъж, какво е да си момиче/жена, въпроси за взаимоотношенията с другия пол, сексуалността, юношеството, какво е да загубиш някой, какво е някой да те изостави, да те забрави, какви родители си мечтаят да имат, какви родители ще станат те самите и т.н. Все „нормални неща“, за които не е останало време или място, или човекът, който е дал отговорите не се е ползвал с нужното доверие. Психологическата работа успява да запълни тези ниши и то по един деликатен начин, съобразявайки се с детето.

Друг аспект, който е не по-малко важен е, че работата на Рийчаут с тези деца (включително и психологическата работа), високата мотивация на екипа може да даде, без това да е манифестирана цел, това което децата винаги са искали - някой да ги поиска. Така тези форми на дейност, които се осъществяват с тях се превръщат в нещо като остров, на който да избягат, донякъде, от институционализирания си живот.

Логопедична помощ

Логопедична терапия през 2015 година получаваха 6 деца със затрудненията в ученето, дължащи се на закъснение при започването на процеси и формирането на умения, необходими за нормалното езиково-говорно развитие и една девойка, чиито трудности са породени от патологична симптоматика. С оглед подобряване на езиковите, говорни и комуникативни способности на децата работата на логопеда беше ориентирана по посока на превенция и терапия на езиково-говорни нарушения, нарушения в способността за учене и други обучителни трудности.

Разпределение на случаите обхванати от логопедична работа:

Проведени оценъчни сесии	Деца, които са насочени към терапия след изготвяне на оценка	Продължаваща логопедична терапия от предходни години	Планирана логопедична терапия за 2016г.	Прекратена логопедична терапия
5 деца	3 деца	3 деца	5 деца	1 дете

Насочването на децата към логопед най-често се осъществяваше от другите специалисти в екипа на Рийчаут и по-рядко от възпитатели в Дома или ЦНСТ, в които живеят децата, или от учителите в училище.

Причините за насочванията бяха предимно сериозните обучителни трудности, отсъствието или ниското ниво на ограмотяване на децата, чиито знания и компетентности не отговаряха на тези необходими за класа, в които се обучават в училище. Това е довело до бавен напредък и до липса на желание у децата да посещават на училище.

На всяко новоприето за терапия дете логопедът направи задълбочена оценка на анатомичните и функционални аспекти на езиково-говорното развитие, търсейки в тях промяна и отчитайки социалното обкръжение и специфичните потребности на детето. Посредством логопедичната оценка бяха дефинирани съществуващите затруднения и се даде началото на логопедична терапия (езикова или говорна), която при всяко дете е с различна продължителност. По време на терапията логопедът работи за преодоляване на различни видове нарушения на речта, гласа, говоримия или писмен език, независимо от тяхната етиология в детска възраст или при подрастващи.

Почти всички проведени оценъчни сесии проведени през изминалата година имаха сходни резултати и показаха, че децата:

- Имат беден социален и преживелищен опит. Не свързват много понятия с техните изображения, например не разпознават животни, които не са виждали на живо, защото не са им били показвани на картинка. Същото се отнася до лични вещи и предмети, които не са притежавали, места, които не са посещавали и много други;
- Имат ниско ниво на фонологично осъзнаване, което е предиктор за затруднения в четенето, а после и в писането;
- В повечето случаи имат лоша пространствена ориентация (дори при по-големите деца), която е довела до липса на разбиране и невъзможност за употреба на понятия, които измерват времеви диапазони - часовник, календар; забавяне в развитието на говорните звукове и съответно затруднена артикулация.

Няколко деца, които преминаха през оценка през 2015 година не бяха насочени за логопедична терапия, тъй като техните затруднения бяха преодолени с упражнения и напътствия, адаптиране на учебната среда или учебния материал, мотивиране на детето. Изоставането в езиково-говорното им развитие и ограмотяването не се дължеше на наличие на патологична симптоматика, а на липса на умения за учене като при едно от тях и на проблеми свързани с психо-емоционалното развитие, поради което то беше насочено към работа с психолог. В ситуациите, когато не беше необходима терапия, логопедът изготви оценка, консултира другите специалисти, които се грижеха или обучаваха детето и заедно с тях изготви план за преодоляване на тези затруднения.

На тези, които след изготвена оценка бяха насочени към логопедична терапия бяха изготвени индивидуални планове за работа, съобразени с нуждите им. Най-общо работата с новоприетите за логопедична терапия деца, както с тези, чиято терапия продължи от предходната година се осъществи в три направления:

Езиково - за обогатяване на езика, овладяване на близки, а после по-далечни понятия от обкръжението, за овладяване на абстрактни и сложни понятия, свързани с измерване на времето, съгласуваност на езика и правилна подредба на думите, за съдържателност на изказа;

Говорно- за подобряване на произношението на звуковете на различни нива, за корекция на писмения език и четенето;

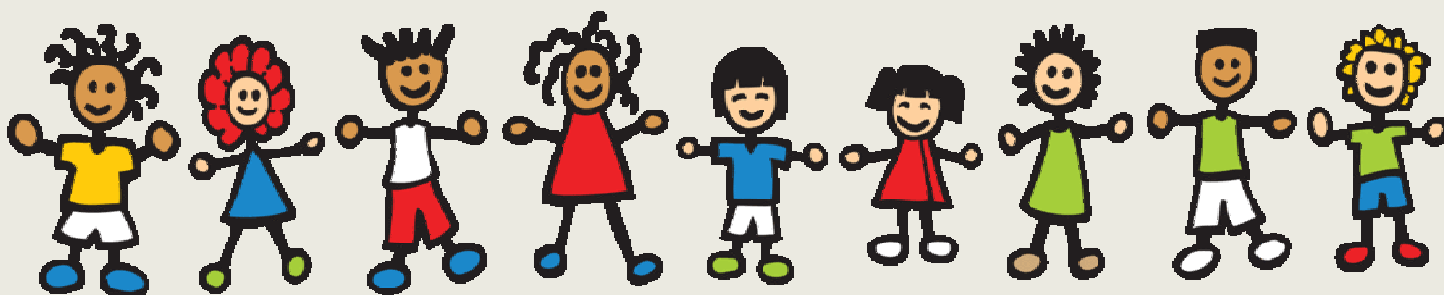
Комуникативно – за повишаване способността на детето да използва функционално натрупаните понятия, за развиване на способността за започване и подържане на разговор, както и за развиване на уменията за разгръщане на определена тема.

В хода на терапията логопедът използва задачи от различно естество - визуален и лингвистичен материал, игрови задачи, такива, представени чрез технически устройства- лаптоп, таблет.

- В резултат от предоставената логопедичната терапия децата:
- Могат да назовават повече понятия от близкото и далечно обкръжение, като получават визуална представа за тях;
- Обогатиха езика си и вече могат да използват повече думи при общуване с връстниците си и възрастните около тях;
- Подобриха своите артикулационни умения и станаха по-уверени в изказа си;
- Затвържиха основните базови понятия, свързани с ограмотяването;
- Подобриха уменията си за създаване на разказ и описание на преживяна случка;
- Подобрите се тяхното пространствено мислене и ориентация – ориентират се значително по-добре във времевите отрязъци- час, ден, месец, година

През 2015 година приключи дългосрочната логопедичната терапия на девойка със Синдром на Даун, която подкрепяхме в продължение на три години. В началото поставените цели в езиково-говорната терапия на девойката бяха свързани с обогатяване на понятията, свързани с предметите, обектите и случващите се събития около нея. Тя трудно инициираше разговор, а когато го правеше, възможностите ѝ се ограничаваха до използването на една дума. Общуването с нея беше трудно, затова за нас беше важно да дадем ѝ думи. В часовете винаги участваше с желание, работеше бавно и често несигурно, но преживяваше всеки свой малък успех с много радост.

В резултат от терапията успя да разгърне уменията си за общуване, да развие изказа си, да назовава чувствата си и да формулира желанията си по разбираем за околните начин - с повече думи, дори с кратки изречения. Поставената в началото на терапията цел беше постигната и работата с нея се преустанови. Към настоящия момент тя участва в Проект „Имаш право да решаваш“, в който са поставени нови цели свързани с развитие на различни умения и самостоятелност. Подкрепена от хора, с които има изградена връзка на доверие, тя се учи как да планира месечния си бюджет, как да си приготви храна или да си купи дрехи, къде и защо да гласува.

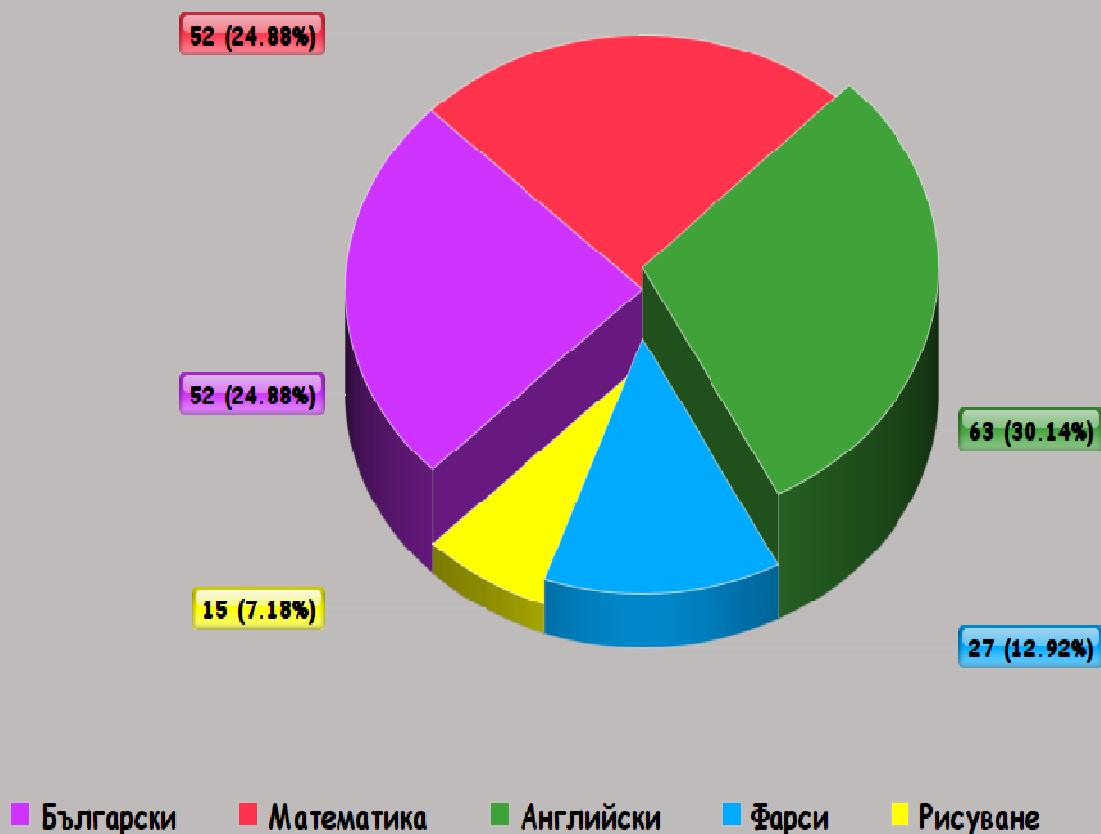

Подкрепа от доброволци

За поредна година нашите доброволци продължиха активно и редовно да участват в образователните занимания и дейностите през свободното време. Както и досега те помагаша при груповите занимания, приключенските пътувания сред природата, коледната разходка, ателиетата.

През 2015 година нашите доброволци са положили **209 часа** доброволен труд: **52 часа** по български език; **52 часа** по математика, **63 часа** по английски език, **27 часа** фарси и **15 часа** рисуване.

Подкрепа от доброволци

Български език – Заниманията бяха насочени към най-малките деца, които все още не могат да четат, но много харесват книжки и с любопитство посягат към тях. Нашите доброволци прекарваха време с децата, четяха им приказки, говореха с тях за чувствата и впечатленията, които историите пораждаат.

Математика – За разлика от предходни години, когато нашите доброволци помагаша предимно на седмокласници, на които предстоеше матура през 2015 подкрепа по математика получаваха основно по-малки деца, които все още се учат да смятат.

Английски език – Заниманията по чужд език и през изминалата година бяха възможни благодарение на Деси и Невена доброволките, които от няколко години преподават Английски в Рийчаут. Те продължиха да обучават две от по-големите деца и през тази година.

Персийски език (Фарси)- Нашата доброволка Никол продължи да занимава двете непридружени непълнолетни деца бежанци от Афганистан в часовете по Фарси. Тези занимания се организират от няколко години специално, за да може децата не губят връзка с майчиния си език.

Рисуване – ателието по рисуване, водено от Калина събираше по-малките деца до момента на преместването им от Дом Славейков в новите ЦНСТ. В него децата за втора поредна година се забавляваха рисувайки, а Калина продължаваше да им показва как да овладяват различните техники и да им помага да развиват своята креативност.

Обучение чрез преживяване

През 2015 година Рийчаут.БГ и Реверсо продължиха съвместно да подаряват приключения на децата. Това беше година, през която партньорството между стана още по-устойчиво. Нашият стремеж децата, с които работим да придобиват сходен опит с този на своите връстници ни стимулира да разширим стартиралата през миналата година инициатива по-големите деца лишени от родителска грижа да се включват в редовните лагери на Реверсо. Да бъдеш социално включен за нас означава да можеш да се запознаваш, да се сприятеляваш с други деца, които до този момент са ти били непознати, да можеш да общуваш с тях и заедно да опознавате и откривате света. Затова през 2015 година Реверсо подсигури самостоятелното участие на 5 деца в планински или морски приключенски лагери. За четири от тях това беше първият път в живота им, където те отиват някъде сами, без тези, които ежедневно полагат грижи за тях. Това е толкова ценен собствен опит, стъпка към порастването, която децата лишени от родителска грижа рядко преживяват, поради редица ограничения.

През месец септември организирахме и традиционния вече лагер в планината. Тази година отведохме децата на ново непознато до този момент място. В продължение на няколко дни заедно с 10 деца изследвахме красивите местности около язовир Беглика, научихме се да караме каяци, с които покорихме тайнствен остров, на който открихме пещера, в която си пожелахме да преживеем още много такива вълнуващи моменти. Въжената градина отведе децата високо над земята и им позволи да полетят над водите на язовира.

Арт работилнички

Работилничките, които организирахме за двата празника Баба Марта и Коледа отново бяха повод да се съберем с децата да творим и да се забавляваме. Заредени с вдъхновение и нетърпение децата се втурнаха да изработят неповторимо красиви картички и весели мартенички, с които да зарадват и малки, и големи. Най-малките, които за първи път участваха в работилничките бяха и най-нетърпеливи да направят своята първа мартеничка и своята първа картичка.

Събития

- ✓ **В зоопарка** – отидохме през първите дни на пролетта. Някои животни децата видяха за първи път, научиха интересни факти за местообитанията им и начина им на живот.
- ✓ **1 юни** – Денят на детето донесе много изненади на децата.
- ☺ Първата дойде от БНТ, които ни поканиха на Ден на отворените врати. Организирахме ни специална обиколка из студиата на телевизията, показаха ни News room-а, където децата научиха как се създават новини и дори записаха първите свои. А на стената на Детска планета всяко от децата остави своята рисунка.
- ☺ От Главна дирекция пътна полиция също отвориха врати за нас. В центъра за видеонаблюдение децата видяха как полицаите следят за нарушители на пътя, а след това децата надуха сирените на полицейските коли.
- ☺ С помощта на актьорите от Младежки театър най-малките пък се пренесоха във вълшебния свят на Дребосъчето и Карлсон.
- ☺ От Юбисофт пък зарадваха децата с прекрасни разнообразни настолни игри.
- ✓ **Коледна разходка** – По традиция отидохме на театър, където заедно с един Рицар без кон се впуснахме в приключение. Другото място, в маршрута ни тази година беше Музейко.

Финансов отчет

Източници на финансиране и реализирани разходи за периода 1 Януари, 2015 – 31 Декември, 2015 в български лева.

Финансов отчет за 2015 г.	BGN	GBP*
Приходи	57,667.00	20,183.45
Разходи, от които	44,430.00	15,550.50
Психолог	4,899.00	1,714.65
Логопед	3,343.00	1,170.05
Учители	14,012.00	4,904.20
Лагери и материали за работа с деца	5007.00	1,752.45
Общо директни разходи	27,261.00	9,541.35
Заплати	13,025.00	4,558.75
Счетоводни	1,200.00	420.00
Други (наем, комуникации)	2944.00	1030.40
Общо административни разходи	17,169.00	6009.15

*Обменния курс британска лира за български лев 0.35

През 2015 г. за поредна година разширихме обхвата на нашата програма. Повиши се не само броя на децата, но и местата, на които предоставяме услуги станаха повече. Приобщихме нови доброволци, които да участват в реализирането на нашите дейности. Направените разходи за програмата нараснаха с 10 % като размера на това увеличение е по отношение на предоставяната помощ от професионални специалисти (учители, психолози и логопед). Бихме искали да подчертаем, че горната таблица не отчита безвъзмездния труд, положен от нашите доброволци, който остойностен възлиза на 1045 лв, както и подкрепата подсигурана от нашите партньори Институт Сервантес и Училище за приключения Реверсо за реализиране на индивидуалните планове за подпомагане на конкретни деца, възлизаща на общо на 4140 лв.

Продължаваме да се придържаме към философията да правим минимални административни разходи, които се свеждат до възнаграждения за координатор и счетоводител. След започването на поэтапното закриване на Дом Славейков, където през предишни години използвахме помещения безвъзмездно, за да продължим подкрепата на децата след преместването им в новооткритите ЦНСТ наехме помещение , което беше причина за повишаване на административните разходи.

Плановете на Рийчаут.БГ за 2016 г.

- ✓ Увеличаване броя на децата, които получават подкрепа в центъра на Рийчаут;
- ✓ Запазване на подкрепата за децата, които все още живеят в Дом "Петко Р. Славейков"
- ✓ Усъвършенстване на програмата ни за училищна подкрепа чрез изготвяне на индивидуални програми за отделните деца;
- ✓ Разширяване на програмата за културно-образователни и спортни дейности през ваканциите и през свободното време на децата;
- ✓ Създаване на нови партньорства с организации и компании, които са въввлечени в подкрепата на деца и младежи в неравностойно положение;
- ✓ Подсигуряване на възможности за професионалното развитие на екипа на Рийчаут.БГ
- ✓ Повишаване на активността на Рийчаут като член на Национална мрежа за децата;

Благодарим на всички, които през изминалата година дариха средства или време на нашата кауза. Вашата подкрепа помага на децата, лишени от родителска грижа да растат по-усмихнати, увеличава възможностите им за развитие и по-добро бъдеще

Приносът на всеки няма значение, колко малък е той, допринася за промяната в живота на децата в риск.

Можете да подкрепите нашата кауза като дарите средства с банков превод, посредством PayPal или чрез платформата Virgin money giving

Рийчаут.БГ

Уникредит Булбанк АД

IBAN:BG41UNCR70001521790913

BIC:UNCRBGSF

Рийчаут.БГ

София, ул.Плачковица 5

Тел. 0888 77 02 97

www.reachout.bg

 [Facebook.com/reachout.bg](https://www.facebook.com/reachout.bg)

©Рийчаут.БГ